

Keski-Suomen erityispiirteet tulevalle ohjelmakaudelle

Pohjoisen Keski-Suomen erityistarpeet huomioitava

Keski-Suomen liitto pitää erittäin tärkeänä liittymissopimuksen mukaista Saarijärven-Viitasaaren seudun kuulumista korkeimman aluetuen piiriin osana pohjoisia harvaan asuttuja alueita. Osaavan työvoiman saatavuus ja yritystukien kysymykset ovat Saarijärvi-Viitasaari seudulla harvan asutuksen myötä eri tyyppisiä kuin muualla Länsi-Suomessa. Haasteet liittyvät erityisesti sosiaalisten ongelmien, kuten syrjäytymisen, osaavan työvoiman saatavuuden ja toisaalta rakenteellisen työttömyyden ratkaisemiseen. Harva asutus kaventaa elinkeinorakennetta ja rakennerahasto tukee alueen elinkeinorakenteen monipuolittumista ja lisää näin resilienssiä.

Harva asutus on haaste myös saavutettavuuden näkökulmasta. Erityisesti harvaan asutuilla alueilla rahoitusta pitää kohdentaa keskeisen infrastruktuurin kehittämiseen, mukaan lukien digitaalisen saavutettavuuden kehittäminen. Saarijärvi-Viitasaari seutukunta ei ole nykyisellä ohjelmakaudella (2014-2020) pystynyt kehittämään rakennerahastovaroin infrastruktuuria ja tämä on osoittautunut yritysten sijoittumisen ja kasvun esteeksi.

Keski-Suomi vahvemmin mukaan arktiseen- ja raja-alueyhteistyöhön

Keski-Suomen liitto näkee, että maakunnassa on potentiaalia arktisen alueen yhteistyöhön ja osaamista erityyppisten arktisten erityisongelmien ratkaisuun. Keski-Suomi haluaa vahvasti integroitua arktiseen yhteistyöhön.

Raja-alueyhteistyö on myös tärkeää keskisuomalaisille toimijoille. Keski-Suomen liittäminen rajaohjelmiin (ENI CBC) ns. liitännäisalueeksi mahdollistaisi yhteistyön syventämisen ja lisäisi keskisuomalaisten yritysten kasvua ja kilpailukykyä.

Keski-Suomen liitto

Länsi-Suomen maakuntien kannanotto Suomen MFF ja koheesiopolitiikkalinjauksiin
Maakuntajohtajien kokous

14.2.2018

Länsi-Suomi painottaa talouskasvua, innovaatioita, osaamista ja työllisyyttä tulevan koheesiopolitiikan painopisteinä – koheesiopolitiikan rahoituksen taso on myös säilytettävä mahdollisimman korkealla tasolla Suomessa

Suomen koheesiopolitiikan rahoitus tulee säilyttää mahdollisimman korkealla tasolla

Vahva, arvonluontikykyinen EU on hyväksi koko Suomelle. MFF-neuvottelujen onnistumisen varmistamiseksi Suomen on oltava aktiivinen ja aloitteellinen sekä nostettava esiin moderneja, arvoa luovia tavoitteita EU:n tulevan budjettikauden valmistelussa. Suomella tulee olla hyvin perusteltu ja johdonmukainen linja sekä koheesio- että maatalouspolitiikan rahoitussaannon maksimoimisessa. Suomen tulee edistää EU:n koheesiopolitiikan uudistamista taloutta ja kasvua edistävällä tavalla siten, että koheesiopolitiikka voi jatkaa kaikilla alueilla. Koheesiopolitiikka on merkittävä kehittämisen väline, jolla on tähän asti voitu edistää kasvua, rakentaa alueiden innovaatiokapasiteettia, parantaa yritysten toimintaympäristöjä sekä vahvistaa osaamista, työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta.

Iso-Britannian lähdön myötä EU:n budjetin rakennetta pitää muuttaa. Lisäksi, johtuen Euroopan unionin uusista haasteista ja vastuista (ulkoisen ja sisäinen turvallisuus; puolustus; maahanmuutto), yhteisen budjetin kokoa pitää kasvattaa. Koheesiopolitiikan sisällä tarvitaan rahojen tarkoituksenmukaisen käytön ja kohdentamisen tehostamista. Koheesiorahaston roolia ja kokoa tulee uudelleenarvioida niin, että se tukee koheesioalueiden uudistumista ja kykyä tarttua kehittyneimpiin rahoitusvälineisiin kuten Horisontti2020.

Suomen tulee myös ajaa uudistusta rakennerahastovarojen jakokriteereihin niin EU:n kuin kansallisella tasolla. Kriteerien tulee paremmin tukea kasvua ja uudistumista eikä keskittyä vain heikkouksien poistamiseen. Tällä tavalla koheesiovarojen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta voidaan parantaa. Länsi-Suomen maakunnat tukevat myös Suomen EU-strategian mukaista linjaa koheesiopolitiikassa, jossa Suomen erityiskysymykset kytkeytyvät mm. Suomen syrjäisen sijainnin ja harvan asutuksen sekä arktisen aseman huomioimiseen

Suomen kannalta riittävä koheesiopolitiikan kokonaissaanto turvaa aluekehittämisen jatkuvuutta eri puolilla maata. Koheesiopolitiikka on maakuntien tulevaisuutta rakentava väline, joten sen korkea taso on varmistettava Suomen EU-rahoituskehityksessä 2021+. Suomen tulee kirjata kantansa yksiselitteisesti ja selkeästi: rahoituksen saannon painopistettä tulee siirtää suurimmilta nettosaajilta nettomaksajamaiden suuntaan uudistamalla koheesiorahaston toimintaa, omarahoitusta tulee kasvattaa korkeimman tukitason koheesiomaissa, ja hallinnollista taakkaa keventää asiansa hyvin hoitavissa jäsenmaissa.

Seuraavan ohjelmakauden valmistelussa on kiinnitettävä huomiota erityisesti ohjelmien hallinnon ja ohjelmarakenteiden modernisointiin, yksinkertaistamiseen ja joustavoittamiseen. Alueiden vahva asiantuntemus niin ohjelmien toimivuudesta kuin omista vahvuuksista antaa hyvän pohjan joustojen mahdollistamalle harkinnalle. Joustavuus lisää reagoitiherkkyttä olosuhteiden muuttuessa. Aluekehittäminen on pitkäjänteistä työtä, johon EU:n koheesiopolitiikka antaa välineitä ja jonka avulla on alueiden eriarvoisuutta tasoitettu. Suomen kilpailukykyyn vahvistumisen edellytyksenä on maan kaikkien alueiden elinvoiman kasvattaminen kunkin alueen omien vahvuuksien ja älykkään erikoistumisen strategioiden pohjalta.

Tulevaisuudessa eri ohjelmien synergiaedut on pystyttävä hyödyntämään ja rahastojen yhteiskäyttö on oltava mahdollista. Erialaisten suorien avustusrakenteiden ja luotto-/takausinstrumenttien ja EU-rahoitusohjelmien (ERI, ESIR, H2020) on täydennettävä toisiaan. Alueiden välisen yhteistyön on oltava joustavaa. On tärkeää, että kaikilla EU-ohjelmilla on sekä mahdollista, että helppoa kytkeytyä toisiin eurooppalaisiin alueisiin.

Rakennerahastot ovat hyödyllisiä TKI -kapasiteetin rakentamisessa alueilla. Ensi ohjelmakaudella tulisi entistä päämäärätietoisemmin rakentaa yhteensopivuutta rakennerahastojen ja EU:n TKI-ohjelman välillä.

Uudet maakunnat ovat jatkossa Suomessa koheesiopolitiikan keskiössä

Koheesiopolitiikkaa toteutetaan aluetasolla ja maakuntaudistus luo entistä paremmat edellytykset vaikuttavaan aluekehittämiseen. Länsi-Suomen liitot esittävät, että Suomen ennakkovaikuttamislinjauksissa huomioidaan myös maakuntaudistus, joka mahdollistaa EU-rahoituksen vahvemman kytkennän maakuntien strategioihin sekä eri rahastojen ja kansallisten ohjelmien ja toimien synergiamahdollisuudet sekä integroidun toimeenpanon maakunnissa.

Koheesiopolitiikan rahoituksen tulee osaltaan varmistaa alueiden älykäs erikoistuminen ja sitä kautta kansallisen kilpailukykyyn kannalta tärkeiden vientivetoisten kärkialojen vahvistamisen. Rakennerahastoilla tulee olemaan merkittävä rooli uusissa maakunnissa elinkeinoelämän ja yritysten toimintaympäristöjen sekä innovaatioekosysteemien kehittämisessä. Valtion budjetin kautta rahoituksensa saavilla maakunnilla ei tule olemaan näihin tehtäviin muuta rahoitusta, mikä entisestään nostaa koheesiorahoituksen merkitystä. Koheesiopolitiikan keinoista älykäs erikoistuminen sopii hyvin Länsi-Suomelle, jossa se myös tuottaa innovaatioita ja kasvua.

Rajat ylittävä yhteistyö: Interreg, Itämeri-strategia ja Itämeren yhteistyö ovat tärkeitä Länsi-Suomelle

Maakuntien toteuttaman kansallisen ja kansainvälisen alueiden välisen yhteistyön, Itämeriyhteistyön ja arktisen ulottuvuuden tulee näkyä aikaisempaa vahvemmin tulevassa koheesiopolitiikassa. Suomi kuuluu Itämeren alueen makroaluestrategian alueeseen ja koska myös Arktinen alue sisältyy Itämeren makroaluestrategiaan, Arktisen alueen merkityksen korostaminen rahoitusneuvotteluissa tuo koko Suomen rahoitussaantoon merkittävän lisäarvon. Rakennerahastojen merkitys makroaluestrategioiden toimeenpanolle on huomattava. Arktisen alueen merkitys Euroopan unionille on viime vuosina merkittävästi kasvanut ja lähtökohtaisesti koko Suomi on arktinen maa.

Koheesiopolitiikan, EU-ohjelmien ja Suomen Itämeri-strategian välinen tiiviimpi yhteistyö on keskeinen tavoiteltava asia. On tärkeää huolehtia kasvun esteenä olevien toimintaympäristöjen pullonkaulojen poistamisesta sekä osaamisen ja muiden toimintaedellytysten vahvistamisesta.

Länsi-Suomen maakuntaliitot painottavat:

- Suomen koheesiopolitiikan rahoitus tulee säilyttää mahdollisimman korkealla tasolla
- Interreg, Itämeri-strategia ja Itämeren yhteistyö ovat tärkeitä Länsi-Suomelle
- Suomeen perustettavat uudet maakunnat tulevat olemaan koheesiopolitiikan keskiössä
- Koheesiopolitiikan ohjelmarakennetta tulisi yksinkertaistaa ja joustavoittaa
- Koheesiopolitiikan kytkentä kansalliseen aluepolitiikkaan sekä muihin EU-ohjelmiin on tärkeää

Lisätietoja:

Maakuntajohtajat

Antti Saartenoja, antti.saartenoja@etela-pohjanmaa.fi, Anna-Mari Ahonen, anna-mari.ahonen@hame.fi,

Tapani Mattila, tapani.mattila@keskisuomi.fi, Esa Halme, esa.halme@pirkanmaa.fi, Kaj Suomela, kaj.suomela@obotnia.fi,

Asko Aro-Heinilä, asko.aro-heinila@satakunta.fi ja Kari Häkämies, kari.hakamies@varsinais-suomi.fi.